Skjøtil setast á oljukanningar:

Føroysk vinnulig áhugamál fremst

Løgtingið samtykti nú um dagarnar uppskot frá landsstýrinum um forkanningar og leiting eftir olju og gassi í føroyskum øki. Ein meiriluti í marknaðarnevndini mælti til, at samtykkja uppskotini frá landsstýrinum og vísir á, at tað er sera umráðandi, at stig longu nú verða tikin til, at føroysk vinnulig áhugamál verða sett í fremstu røð. Ein minniluti mælir til at bíða við kanningum til ein endalig avgerð er fingin á marknatrætuni millum Føroyar og Bretland.

Felagsálit
í
løgtingsmáli nr. 4/1993: Løgtingslóg um forkanningar o.a.m. av undirgrund Føroya,
løgtingsmáli nr. 5/1993: Leiting eftir olju og jarðgassi á føroyskum øki.

Tingmál nr. 4 er lagt fram av landsstýrinum tann 31. aug. 1993 og tingmál nr. 5 er lagt fram av landsstýrinum tann 7. september 1993. Bæði málini fingu 1. viðgerð undir einum 8. september 1993 og vóru beind í marknaðarnevndina.

Marknaðarnevndin hevur viðgjørt bæði málini undir einum og nevndin hevur undir viðgerðini havt fundir við »Oljuráðleggingarnevnd Landsstýrisins« og felagsskapin »Føroya Oljuídnaður«.

Serliga neyvt viðgjørdir eru spurningarnir um seismiskar kanningar saman við jarðfrøðiligu viðurskiftum á sjógvi og landi. Upplýst er, at áhugin fyri seismiskum kanningum uppi á landi ikki higartil hevur havt tann stóra áhugan samanborið við kanningar av havbotninum, og tá serliga framvið markinum móti bretskum sjógvi.

Nevndin hevur undir viðgerðini býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Hergeir Nielsen, Sverre Midjord, Atli P. Dam, Helena Dam á Neystabø, Olaf Olsen og Birgir Danielsen) førir fram: Hildið verður, at rætt er at bera skjótt at í hesum eftir umstøðunum væl lýsta og týdningarmikla máli, tó við avgjørdum fyrivarni mótvegis umhvørvi og livandi tilfeingi, og tá serliga um nøkur vinna spyrst burtur úr forkanningunum.

Tað er rætt longu nú at boða frá útefur, at føroyingar fara undir forkanningar við atliti til eina møguliga ráevnisvinnu, tá neyðugu fortreytirnar eru fingnar til vega.

Her verður hugsað bæði um kógarkarmar, ognarviðurskifti, umhvørvi, vinnulívs- – ja, alla samfelagsmenningina sum heild fyri einum framtíðar Føroyum.

Tað er sera umráðandi, at stig longu nú verða tikin til, at føroysk vinnulig áhugamál verða sett í fremstu røð. Bæði í verandi ráevnisvinnu í fremmandum sjógvi, og síðan í føroyskum. Tað er umráðandi at føroyskar vørur, tænastur, handverk, handil, samskifti, havnaløg og manningar eru í fremstu røð longu nú farið verður undir seismiskt kanningarvirksemi. Eisini verður stórur dentur lagdur á at tryggja sær, at ungfólk heimanvegin fáa høvið til at koma um borð á kanningarskip fyri at fáa upplæring innan allar tættir innan ráevnisvinnu frá byrjan til enda.

Vísandi m.a. til samsvarandi norsk krøv verður tað eitt náttúrligt krav frá føroyskari síðu, at tey feløg, ið fáa vinnulig rættindi, skulu leggja hesi til rættis soleiðis at føroyskur ídnaður, verkfrøði og gransking koma í fremstu røð skjótast gjørligt, og soleiðis at neyðugt grundarlag verður skapt fyri kappingarføri framyvir.

Frásæð føstu arbeiðsmegini verður tað eitt náttúrligt krav, at løggivið verður frá almennari síðu um ta arbeiðsmegi, ið nýtt verður. Tað verður eitt krav frá føroyskari síðu, at frásæð einum lægstamarki av størvum við serkunnleika skal føroysk arbeiðsmegi takast fram um aðra í øllum tættum, sum hava við føroyska ráevnisvinnu at gera.

Mælt verður til, at tann almenna fyrisitingin, sum tekur seg upp, fer at virka í neyvum samstarvi við vinnulívið, og at stórur dentur verður lagdur á at fáa ta frægastu serfrøðina vit varða av at skipa fyri á hesum øki.

Vísandi til hesar viðmerkingar mælir meirilutin løgtinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Edmund Joensen) tekur í høvuðsheitum undir við meirilutanum í, at farið eigur at vera undir skjótast gjørligt at fyrireika kanningar, leiting og útvinning av olju og gassi í føroysku undirgrundini, líkaleiðis at føroysk áhugamál í øllum liðum eiga at koma í fremstu røð í hesum sambandi. Men minnilutin heldur tað vera óráð at fara ndir nakrar forkanningar og at geva nakað loyvi, fyrr enn endalig avgerð er fingin á markatrætuni millum Føroyar og Bretland.

Vert er at hava fyri eyga, at vinna sjónarmiðini hjá bretum frama, so hava føroyingar mist størsta partin av tí økinum, har bestu møguleikarnir í dag sýnast at vera fyri at finna olju og gass.

Okkara ynski um eina rættvísa avgerð standa upp ímóti krettum, sum hava heilt aðrar hugsanir um slík viðurskifti. Tað er lítið í søguni, sum bendir á at rættvísið altíð vinnur frama. Og hvat er rættvísi. Endar avgerðin av málinum við altjóða dómstólin í Haag, so er eingin vegur aftur. Og tann avgerðin kann sammetast við at spæla í happadráttu. Tí mugu øll evni setast inn á at fáa eina samráðingarloysn.

Sambandsflokkurin hevur áður víst á, at tað var skeivt av landsstýrinum at taka formansskapin í nevndini, sum skal samráðast við bretar, úr hondunum á dønum, og harvið í roynd og veru sleppa okkum av hondum alla ta vekt, sum danska ríkið hevði at geva nevndini, um danir formliga høvdu staðið fyri leiðsluni. Flokkurin meinar, at samráðingarstøða okkara er munandi viknað av teirri orsøk. Samráðingarnar áttu at verið førdar á hægri politiskum stigi millum stjórnirnar í báðum ríkjunum.

Eingin ivi er um, at fleiri oljufeløg hava alstóran áhuga í at sleppa at útvinna olju eisini úr føroysku undirgrundini skjótast gjørligt, og »skjótast gjørligt« merkir í hesum føri fleiri ár. Tey eru stórt sæð líka glað, um botnurin er føroyskur, danskur ella bretskur, bara har finst olja.

Drúgvar forkanningar skulu gerast, áður enn farast kann undir leiting eftir olju, tiansheldur at fara undir at útvinna oljuna. Gevur landsstýrið loyvi til forkanningar nú, so er prosessin farin í gongd, og oljufeløgini kunnu so eftir løgdu ætlanini granska úrslitini í friði og náðum, og tey hava als ongan áhuga fyri markaspurninginum.

Bretar kunnu væl bíða eina rúma tíð eftir tí, sum møguliga er í undirgrundini føroysku megin miðlinjuna. Teir hava nóg mikið sínu megin fyri fyrst. Men spurningurin er, hvussu leingi føroyingar orka at bíða, áðrenn teir verða kroystir at gera nakað desperat, í ringasta føri at beina avgerðina til Haag.

Var rætt atborið, so áttu hesi uppskotini ikki at verið løgd fyri tingið, fyrr enn markaspurningurin var endaliga avgjørdur.

Boða føroyingar frá, at eingi loyvi verða givin til forkanningar, fyrr enn trætumálið er loyst, so fara kanningarfeløgini og oljufeløgini at gera sína ávirkan galdandi, tí tey eru altrá eftir at sleppa framat skjótast gjørligt. Henda áhuga teirra eiga vit at nýta til okkara fyrimun til tess at koma fram til eina skjóta loysn á marknatrætuni. Talan verður ið hvussu so er ikki um nakran útvinning, fyrr enn marknaspurningurin er loystur, og tess fyrr hetta verður, tess fyrr kunnu føroyingar fara undir leiting og útvinning.

Út frá hesum viðmerking um tekur minnilutin ikki undir við uppskotunum hjá landsstýrinum.

Marknaðarnevndin,
21. september 1993
Hergeir Nielsen
Sverre Midjord
Atli P. Dam
Helena Dam á Neystabø
Olaf Olsen
Birgir Danielsen
Edmund Joensen

Reingerðarfólk til Sparikassan

– at seta í starv pr. 1. november 1993

Til deild okkara á Tinghúsvegnum søkja vit eftir álítandi reingerðarfólki.

Arbeiðstíðin er 50 tímar um mánaðin, t.v.s. hvønn gerandisdag eftir aftur latingartíð.

Løn eftir avtalu.

Skrivlig umsókn skal sendast skjótast gjørligt til:

FØROYA SPARIKASSI

Postboks 34, 110 Tórshavn. Att. Starvsfólkadeildin